

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Факультет аграрного менеджменту
05 червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ В МЕНЕДЖМЕНТІ**

Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D3 Менеджмент
Освітньо-наукова програма	«Менеджмент»
Факультет	аграрного менеджменту
Розробник:	доктор економічних наук, професор кафедри економічної теорії Бутенко Віра Михайлівна

Київ - 2025

Опис навчальної дисципліни

Методологія наукового дослідження в менеджменті

Курс спрямований на формування знань про методологічні основи сучасної науки, категоріальний апарат методології науки, види і форми науково-дослідної роботи, технологію організації наукового дослідження, рівні та методи наукового дослідження, структуру та основні етапи науково-дослідної роботи, оформлення результатів наукових досліджень, впровадження результатів наукових досліджень у практику та оцінка їхньої ефективності.

Він також сприятиме формуванню умінь визначати актуальні проблеми досліджень, розробляти, обґрунтовувати та доводити наукові гіпотези, формулювати мету і завдання, об'єкт і предмет дослідження, логічно будувати наукове дослідження відповідно до його мети і завдань, застосовувати доцільні методи при проведенні наукових досліджень, використовувати найновітніші досягнення методології науки, оформляти результати наукових досліджень.

Курс має сформувати в здобувачів вищої освіти навички роботи з літературою і джерелами інформації, планування та організації науково-дослідної роботи, проведення дослідницької діяльності, використання традиційних та сучасних методів наукових досліджень, висвітлення результатів наукових досліджень, визначення ефективності наукових досліджень.

Галузь знань, спеціальність, освітній рівень		
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право	
Спеціальність	D3 Менеджмент	
Освітньо-наукова програма	«Менеджмент»	
Освітній рівень	Третій (освітньо-науковий)	
Наковий ступінь	Доктор філософії	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми здобуття вищої освіти		
	Денна, вечірня форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки (курс)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	60	16
Практичні, семінарські заняття	45	16
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	45	118
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	7	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Головною метою вивчення дисципліни «Методологія наукового дослідження в менеджменті» є формування знань з методології, теорії методу і процесу, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності та дотримання академічної доброчесності під час здійснення наукових досліджень. Програма передбачає формування культури та навичок проведення досліджень, впровадження їх результатів у практичну діяльність.

Завдання дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення стосовно сутності понять і категорій методології наукових досліджень; організації процесу наукового дослідження; вибору об'єктів наукового дослідження; застосування теоретичних та емпіричних методів дослідження; планування науково-дослідних робіт; розроблення етапів та форм процесу наукового дослідження; змісту та структури процесу наукового дослідження; формування та обґрунтування наукових гіпотез; оволодіння традиційними та сучасними інноваційними методами проведення досліджень; оформлення результатів наукових досліджень та впровадження їх у практику; інформаційного забезпечення процесу наукового дослідження.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі управління та адміністрування, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати новітні методології наукової та педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках.

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, опрацьовувати наукову літературу з управління та адміністрування та ефективно використовувати нову інформацію з різних джерел.

СК04. Здатність ініціювати, розробляти, реалізовувати та управляти науковими проектами у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках та /або складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН01. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

ПРН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми менеджменту державною та англійською мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

ПРН03. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у галузі менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямках.

ПРН04. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику у галузі управління та адміністрування і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми в менеджменті з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, етичних,

економічних, екологічних та правових аспектів.

РН05. Глибоко розуміти загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці.

РН06. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження з менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; складати пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проектів.

РН07. Здійснювати апробацію та впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту.

РН08. Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни з менеджменту у закладах освіти.

2.Програма та структура навчальної дисципліни для денної (заочної) форми здобуття вищої освіти

Назви тем	Кількість годин											
	Денна, вечірня форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Наука як інноваційна складова розвитку суспільства	6	2	2			45	5					5
Тема 2. Основні етапи розвитку науки про управління	6	2	2				5					5
Тема 3. Становлення та роль особистості вченого у процесі формування наукової школи	6	2	2				5					5
Тема 4. Організація науково-дослідної діяльності в Україні та світі.	6	2	2				5					5
Тема 5. Методологічні засади наукових досліджень	6	2	2				5					5
Тема 6. Спеціальні та новітні методи наукових досліджень	6	2	2				5					5
Тема 7. Моделі та метод моделювання в наукових дослідженнях.	6	2	2				9	2	2			5
Тема 8. Академічна доброчесність у наукових дослідженнях.	6	2	2				9	2	2			5
Тема 9. Методологічна організація та послідовність проведення наукового дослідження	8	4	2				5					5
Тема 10. Визначення об'єкта та предмета, формування мети і завдань наукового дослідження.	8	4	2				9	2	2			5
Тема 11. Інформаційне забезпечення наукових економічних досліджень.	6	2	2				9	2	2			5
Тема 12. Наукова інформація: способи пошуку, обробки та аналізу	8	4	2				5					5
Тема 13. Наукометричні бази даних	6	2	2				9	2	2			5
Тема 14. Загальна характеристика та методи накопичення наукової інформації	8	4	2				5					5
Тема 15. Робота з бібліотечно-бібліографічними джерелами інформації.	8	4	2				5					5
Тема 16. Технологія складання та оформлення переліку літературних джерел.	8	4	2				2	2				5
Тема 17. Наукові публікації та особливості оприлюднення	6	2	2									5

результатів дослідження наукво													
Тема 18. Оформлення результатів наукового дослідження	6	2	2					2	2				5
Тема 19. Оцінки ефективності наукових досліджень	6	2	2										5
Тема 20. Законодавство України з питань підготовки та атестації вищої кваліфікації	2	2											4
Тема 21. Нормативно-правова база Національного університету біоресурсів України з питань підготовки докторів філософії та докторів наук	4	2	1										4
Тема 22. Академічні тексти, основні види та особливості їх створення	6	2	2										5
Тема 23. Принципи побудови академічних текстів та підготовка їх до публікації	6	2	2										5
Тема 24. Процедура підготовки та захисту дисертації	6	2	2						2	2			5
Разом	150	60	45				45	150	16	16			118

3. Теми лекційних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука як інноваційна складова розвитку суспільства	2
2	Основні етапи розвитку науки про управління	2
3	Становлення та роль особистості вченого у процесі формування наукової школи	2
4	Організація науково-дослідної діяльності в Україні та світі.	2
5	Методологічні засади наукових досліджень	2
6	Спеціальні та новітні методи наукових досліджень	2
7	Моделі та метод моделювання в наукових дослідженнях.	2
8	Академічна доброчесність у наукових дослідженнях.	2
9	Методологічна організація та послідовність проведення наукового дослідження	4
10	Визначення об'єкта та предмета, формування мети і завдань наукового дослідження.	4
11	Інформаційне забезпечення наукових економічних досліджень.	2
12	Наукова інформація: способи пошуку, обробки та аналізу	4
13	Наукометричні бази даних	2
14	Загальна характеристика та методи накопичення наукової інформації	4
15	Робота з бібліотечно-бібліографічними джерелами інформації.	4
16	Технологія складання та оформлення переліку літературних джерел.	4
17	Наукові публікації та особливості оприлюднення результатів науково дослідження	2
18	Оформлення результатів наукового дослідження	2
19	Оцінки ефективності наукових досліджень	2

20	Законодавство України з питань підготовки та атестації вищої кваліфікації	2
21	Нормативно-правова база Національного університету біоресурсів України з питань підготовки докторів філософії та докторів наук	2
22	Академічні тексти, основні види та особливості їх створення	2
23	Принципи побудови академічних текстів та підготовка їх до публікації	2
24	Процедура підготовки та захисту дисертації	2
	Разом	60

4. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука як інноваційна складова розвитку суспільства	2
2	Основні етапи розвитку науки про управління	2
3	Становлення та роль особистості вченого у процесі формування наукової школи	2
4	Організація науково-дослідної діяльності в Україні та світі.	2
5	Методологічні засади наукових досліджень	2
6	Спеціальні та новітні методи наукових досліджень	2
7	Моделі та метод моделювання в наукових дослідженнях.	2
8	Академічна доброчесність у наукових дослідженнях.	2
9	Методологічна організація та послідовність проведення наукового дослідження	2
10	Визначення об'єкта та предмета, формування мети і завдань наукового дослідження.	2
11	Інформаційне забезпечення наукових економічних досліджень.	2
12	Наукова інформація: способи пошуку, обробки та аналізу	2
13	Наукометричні бази даних	2
14	Загальна характеристика та методи накопичення наукової інформації	2
15	Робота з бібліотечно-бібліографічними джерелами інформації.	2
16	Технологія складання та оформлення переліку літературних джерел.	2
17	Наукові публікації та особливості оприлюднення результатів наукового дослідження	2
18	Оформлення результатів наукового дослідження	2
19	Оцінки ефективності наукових досліджень	2
20	Законодавство України з питань підготовки та атестації вищої кваліфікації	
21	Нормативно-правова база Національного університету біоресурсів України з питань підготовки докторів філософії та докторів наук	1
22	Академічні тексти, основні види та особливості їх створення	2
23	Принципи побудови академічних текстів та підготовка їх до публікації	2
24	Процедура підготовки та захисту дисертації	2
	Разом	45

5. Теми самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Самостійна робота. Публікація результатів наукового дослідження по темі дисертації	45
	Разом	45

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- екзамен;
- захист практичних робіт, проектів;
- пірінгове оцінювання, самооцінювання.

7. Методи навчання:

- проблемний (проблемно-пошуковий) метод;;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму;
- коментування, оцінка (або самооцінка) дій учасників;
- метод аналізу і діагностики ситуації;
- публічний виступ.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1 Розподіл балів за видами навантаження

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Практичне заняття 1. Наука як інноваційна складова розвитку суспільства	Розуміння основних закономірностей розвитку науки. Усвідомлення ролі і значення наукових досліджень для розвитку суспільства. Володіння термінологічним і понятійним апаратом дисципліни. Здатність обирати методи і методики для виконання науково-дослідних робіт. Вміння організовувати поетапне виконання наукового дослідження. Уміння знаходити, систематизувати, аналізувати, узагальнювати та оцінювати інформацію. Здатність до критичного осмислення результатів дослідницької діяльності. Уміння науково обґрунтувати отримані наукові результати. Здатність репрезентувати та оприлюднювати підсумки наукового дослідження. Усвідомлення відповідальності за результативність та достовірність наукового дослідження. Здатність до інноваційної діяльності.	3
Практичне заняття 2. Основні етапи розвитку науки про управління		3
Практичне заняття 3. Становлення та роль особистості вченого у процесі формування наукової школи		3
Практичне заняття 4. Організація науково-дослідної діяльності в Україні та світі.		3
Практичне заняття 5. Методологічні засади наукових досліджень		3
Практичне заняття 6. Спеціальні та новітні методи наукових досліджень		3
Практичне заняття 7. Моделі та метод моделювання в наукових дослідженнях.		3

Практичне заняття 8. Академічна доброчесність у наукових дослідженнях.		3
Практичне заняття 9. Методологічна організація та послідовність проведення наукового дослідження		2
Практичне заняття 10. Визначення об'єкта та предмета, формування мети і завдань наукового дослідження.		3
Практичне заняття 11. Інформаційне забезпечення наукових економічних досліджень.		3
Практичне заняття 12. Наукова інформація: способи пошуку, обробки та аналізу		3
Практичне заняття 13. Наукометричні бази даних		3
Практичне заняття 14. Загальна характеристика та методи накопичення наукової інформації		3
Практичне заняття 15. Робота з бібліотечно-бібліографічними джерелами інформації.		3
Практичне заняття 16. Технологія складання та оформлення переліку літературних джерел.		3
Практичне заняття 17. Наукові публікації та особливості оприлюднення результатів наукового дослідження		3
Практичне заняття 18. Оформлення результатів наукового дослідження		3
Практичне заняття 19. Оцінки ефективності наукових досліджень		3
Практичне заняття 20. Законодавство України з питань підготовки та атестації вищої кваліфікації		3

Практичне заняття 21. Нормативно-правова база Національного університету біоресурсів України з питань підготовки докторів філософії та докторів наук		3
Практичне заняття 22. Академічні тексти, основні види та особливості їх створення		3
Практичне заняття 23. Принципи побудови академічних текстів та підготовка їх до публікації		3
Практичне заняття 24. Процедура підготовки та захисту дисертації		2
Самостійна робота	Публікація результатів наукового дослідження по темі дисертації	30
Закальна кількість балів		100
Навчальна робота	Загальна кількість балів*0,7	≤ 70
Екзамен		30
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен)	≤ 100

8.2. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання завдань відбувається із дозволу викладачів, які забезпечують курс, за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної добросовісності	Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових контрольних робіт та екзаменів заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально в дистанційному режимі (у онлайн формі за погодженням із деканом факультету і лектором курсу).

8.3. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Бутенко В.М. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Методологія наукового дослідження в менеджменті» для підготовки здобувачів ступеня доктора філософії у галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 «Менеджмент». Київ: «Наукова столиця». 2022. 170 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Азарова А. О., Біліченко Н. О., Міронова Ю. В., Ткачук Л. М. Методологія і організація наукових досліджень: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2022. 117 с. URL: http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2023/Azarova_2022_117.pdf.

2. Бабайлов, В. К., Пахомова Л. М. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Харків: ХНАДУ, 2023. 196 с. URL: <https://dspace.khadi.kharkov.ua/handle/123456789/7629>

3. Бориченко К. В., Гудзь А. О., Панфілов О. Є. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. посіб для здобувачів вищої освіти. Одеса : Фенікс, 2022. 48 с. URL: http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/22511_2.

4. Ковтун Н. М. Методологія наукових досліджень: навч.-метод. посіб. Житомир, 2020. 63 с. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/31228/2/Ковтун%20Н.%20М.%20>

5. Вихрущ В. О., Козловський Ю. М. Методологія та методика наукового дослідження: Підручник., Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 336 с. 27

6. Данильян О. Г., Дзьобань О. В. Методологія наукових досліджень: Підручник. Харків: Право, 2021. 368 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SENMK/OMND.pdf

7. Лях С. Р. Методологія історії: класика і практика: навчальний посібник. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 130 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/11608/1/Лях%20-%20Методологія%20історії.pdf>

8. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с. URL: https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/20201113_100711.pdf.

9. Строкань О. В., Мірошніченко М. Ю. Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності: конспект лекцій. Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2021. 152с. URL: http://www.tsatu.edu.ua/kn/wpcontent/uploads/sites/16/mondzoiv_konspekt-lekcij-1.pdf

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Верховна Рада України. URL: www.portal.rada.gov.ua
3. Кабінет Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
4. Міністерство фінансів. URL: www.minfin.gov.ua
5. Державна податкова служба України. URL: www.tax.gov.ua
6. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
7. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: www.niss.gov.ua
8. Антимонопольний комітет України. URL: www.amc.gov.ua
9. Міжнародний центр перспективних досліджень. URL: <http://www.icps.kiev.ua>
10. Інститут економіки і прогнозування НАН України. URL: <http://www.ief.org.ua>
11. Бібліотека імені В.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.